

سنجش میزان اثربخشی دو راهبرد مشارکتی ویکی در ارتقای کیفیت نگارش

آکادمیک آزمون آیلتس

منوچهر جعفری گهر^۱ و مهدی کرمی^۲

^۱دانشیار آموزش زبان انگلیسی، گروه آموزش زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه پیام نور تهران (نویسنده مسئول): jafari@pnu.ac.ir

^۲دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی، مرکز تحصیلات تکمیلی، دانشگاه پیام نور تهران

چکیده: بسیاری از داوطلبان آزمون آیلتس در سراسر دنیا همچنان در زمینه تسلط بر مهارت‌های موردنیاز برای نگارش آکادمیک مشکلات زیادی دارند. شاید نگارش مشارکتی در سامانه اینترنتی ویکی راه‌حل خوبی برای رفع این مشکل باشد. از این رو، مطالعه حاضر به بررسی و مقایسه میزان اثربخشی راهبرد تک‌نویسنده ویرایش توسط همکلاسی و راهبرد چند نویسنده با هم در ویکی پرداخته است. شرکت‌کنندگان، ۲۰ زبان‌آموز مرد با سطح تحصیلات کارشناسی و کارشناسی‌ارشد بودند که در دوره آماده‌سازی آیلتس آکادمیک ثبت‌نام کرده بودند. در این مطالعه از روش سری‌های زمانی برابر استفاده شد که شامل شش مرحله مداخله بود: در مراحل فرد مداخله از راهبرد ویرایش توسط همکلاسی و در مراحل زوج از راهبرد با هم استفاده شد. در طول دوره مداخله، در تکالیف نگارشی که از راهبرد ویرایش توسط همکلاسی استفاده می‌شد، هر شرکت‌کننده مقاله آکادمیک خود را می‌نوشت و هم‌زمان به ویرایش مقالات همکلاسی‌های خود می‌پرداخت؛ اما در تکالیفی که از راهبرد با هم استفاده می‌شد، از همه شرکت‌کنندگان خواسته شد تا با کمک یکدیگر یک مقاله منسجم بنویسند. برای مقایسه اثربخشی مداخلات در مراحل سری‌های زمانی از تحلیل واریانس یک‌طرفه (اندازه‌گیری‌های مکرر) استفاده شد. نتایج نشان داد که گروه ویکی هنگام استفاده از راهبرد با هم در نگارش عملکرد بهتری داشتند. باید خاطر نشان کرد که مطالعه حاضر یکی از اولین پژوهش‌ها در زمینه شناسایی مؤثرترین راهبردهای نگارش مشارکتی در شبکه‌های اجتماعی بوده است، حال آن‌که در بیشتر پژوهش‌های قبلی، ابزارهای نگارش مشارکتی مورد مقایسه قرار می‌گرفتند. یافته‌های این پژوهش می‌تواند گامی بسیار مهم در موفقیت شرکت‌کنندگان در آزمون‌های بین‌المللی زبان خارجی باشد.

کلمات کلیدی: با هم نویسی، نگارش آیلتس آکادمیک، ویرایش توسط همکلاسی، ویکی

An evaluation of the effectiveness of two collaborative strategies in Wiki on improving academic writing quality of IELTS

Manoochehr Jafarigohar¹ and Mehdi Karami²

¹Associate Professor of TEFL, Department of TEFL and English Literature, Payame Noor University, Tehran

²Ph. D. Candidate of TEFL, Payame Noor University, Tehran

Abstract: All over the world, many IELTS candidates still experience difficulty in mastering skills needed for academic writing. Collaborative writing in a wiki might be a good way to address this difficulty. Thus, the current study has investigated and compared the effectiveness of the single-author peer-editing strategy and the multiple-author co-authoring strategy in wiki. The participants were 20 male graduate and postgraduate students who had enrolled in an IELTS academic module preparation class. The study had an equivalent time series design in which the intervention period had six times: At odd times of intervention peer-editing was the strategy and at even times it was co-authoring. When peer-editing was the chosen intervention strategy for wiki writing, each participant created their own IELTS academic writing essay and at the same time edited the essays of their peers. For co-authoring tasks, all participants were required to co-write a coherent essay. A one-way repeated measures ANOVA was applied to compare the time series in terms of the effectiveness of interventions. The results revealed that the wiki group achieved greater improvement in their writing performance while co-authoring their essays. It should be remarked that the present study is one the first studies on identifying the most effective collaborative writing strategies in social networking systems, while most of the previous studies have addressed a comparison between collaborative writing instruments. The findings of this study might be a very crucial step toward the candidates' success in international foreign language tests.

Keywords: Co-authoring, IELTS academic writing, Peer-editing, Wiki

۱. مقدمه

آزمون بین‌المللی آیلتس در دانشگاه‌های سراسر دنیا به‌عنوان یک آزمون استاندارد «انگلیسی برای اهداف دانشگاهی» شناخته می‌شود [۱]. بسیاری از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی نتایج این آزمون را ملاک ارزیابی توانایی زبانی متقاضیان ادامه تحصیل قرار می‌دهند [۲]. با این حال، بسیاری از کسانی که انگلیسی را برای اهداف دانشگاهی فرامی‌گیرند اغلب در تسلط بر مهارت‌های تخصصی نگارش آیلتس آکادمیک با مشکلات عدیده‌ای روبرو هستند [۳]. گزارش مؤسسه آیلتس در سال ۲۰۱۴ (جدول ۱) نشان می‌دهد بسیاری از شرکت‌کنندگان به مهارت‌های موردنیاز برای نگارش مدل آکادمیک مسلط نیستند.

جدول ۱ - میانگین سطح نمرات کلی و بخش به بخش

شرکت‌کنندگان در آزمون آیلتس آکادمیک در سال ۲۰۱۴

	شنیداری	خواندن	نگارش	صحبت کردن	نمره کل
مرد	۵/۹	۶	۵/۴	۵/۸	۵/۸
زن	۶/۱	۶/۱	۵/۶	۵/۹	۶

برگرفته از پایگاه اینترنتی مؤسسه آیلتس - <https://www.ielts.org/teaching-and-research/test-taker-performance-2014>

در رویکرد سنتی برگزاری دوره‌های آمادگی آزمون آیلتس، مدرّسان نگارش آکادمیک موضوعی را همراه با یک متن نمونه برای زبان‌آموزان تعیین می‌کردند تا به‌صورت انفرادی مقالاتی مشابه آن بنویسند و درنهایت آن مقالات به‌تنهایی توسط مدرّسان تصحیح شوند [۱]. این رویکرد نتیجه‌گرا^۱ یک «فعالیت یادگیری کاملاً ماشینی و عاری از تفکر واقعی در مورد هدف یک نوشته بود» [۱]. یک مدرّس آیلتس می‌تواند به‌منظور افزایش توانایی نگارش آکادمیک شرکت‌کنندگان در این آزمون رویکرد فرآیندی^۲ را اتخاذ کند که شامل مهارت‌های ویرایش و بازنگری است که از طریق بررسی توسط همکلاسی و یا کار گروهی [۱] آموزش داده می‌شود.

نگارش مشارکتی را می‌توان نمونه‌ای از رویکرد فرآیندی دانست که به‌طور گسترده‌ای در فضای آکادمیک به کار گرفته می‌شود [۴]. بیتی مشارکت را فرآیندی تعریف می‌کند که در آن «دو یا چند زبان‌آموز

برای رسیدن به یک هدف مشترک که معمولاً انجام یک فعالیت یادگیری یا پاسخگویی به یک سؤال است نیاز به همکاری با یکدیگر دارند» [۵]. فراگیران، از طریق مشارکت، درون‌داد^۳ بازرشی را از دیگران دریافت می‌کنند [۶]، به تولید برون‌داد پیشرفته تشویق می‌شوند [۷]، فرصت‌های بیشتری برای تمرین پیدا می‌کنند [۸]، و به ارائه بازخورد زبانی مؤثر برای خود و همسالان می‌پردازند [۹]. فرض اصلی در یادگیری مشارکتی این است که خود فراگیران مسئول تبادل معنا^۴ هستند، بنابراین، می‌توان بین مشارکت و ساختن‌گرایی مشارکتی دانش^۵ که به لحاظ نظری مبتنی بر نظریه ساختن‌گرایی اجتماعی^۶ و ویکوتسکی است ارتباط برقرار کرد. بر اساس این نظریه، تمام عملکردهای شناختی در دوره رشد خود دو بار پدیدار می‌شوند، «ابتدا، در سطح اجتماعی و سپس در سطح فردی؛ برای اولین بار بین افراد (میان روان‌شناختی^۷) و سپس در ذهن فرد (درون روان‌شناختی^۸)» [۹].

برخی از معلّمان ممکن است در مورد عملی بودن رویکرد مشارکتی در آموزش نگارش نگران باشند. هنگامی که ویرایش نوشته^۹ یک همکلاسی به‌عنوان یک فعالیت کلاسی انجام می‌پذیرد، میزان زیادی از زمان آموزشی ارزشمند را به خود اختصاص می‌دهد. بنابراین، این پرسش مطرح می‌شود که مدرّسان دوره‌های آمادگی آیلتس چگونه می‌توانند نگارش مشارکتی را در کلاس و یا خارج از آن تسهیل کنند؟

فناوری‌های ارتباطی مانند ویکی^۹ نمونه‌های کاربردی بسیار خوبی در ارتباط با نظریه ساختن‌گرایی اجتماعی هستند [۱۰]، و شرکت‌کنندگان «توسط دیگران در یک موقعیت حل مسئله به‌صورت اجتماعی میانجی‌گری^{۱۰} می‌شوند» [۱۱].

سامانه‌های اینترنتی ویکی می‌تواند یکی از ابزارهای آموزش مشارکتی برای مدرّسان در کمک به یادگیری مهارت‌های نگارش توسط زبان‌آموزان باشد. در ویکی، «مشارکت در یادگیری [آن‌گونه که ممکن است در بازخوردهای معلّم و یا همکلاسی دیده شود] به‌صورت یک نظر و یا پاسخ نیست، بلکه شامل ایجاد تغییراتی در مطالب نوشته‌شده قبلی است» [۱۲]، به این معنی

سنجش میزان اثر بخشی دو راهبرد مشارکتی و ...

«انگلیسی برای اهداف آکادمیک/تخصصی» در حال ظهور است [۱۷]، و بسیاری از تحقیقات نشان داده که ویکی می‌تواند به بهبود نگارش آکادمیک کمک کند [۱۸].

برخی از مطالعات قبلی تنها به بررسی تأثیر فرآیند نگارش در ویکی بر بهبود توانایی نوشتن زبان‌آموزان پرداخته‌اند. کوتیوا [۲۱] در پژوهشی مربوط به استفاده از ویکی در واحد درسی «ارتباط مؤثر در زبان انگلیسی» چگونگی استفاده از ویکی برای آموزش نگارش جهت اهداف آکادمیک و حرفه‌ای و تأثیر استفاده از آن بر عملکرد نگارش زبان‌آموزان را مورد بررسی قرار داد. یافته‌های مربوط به داده‌های جمع‌آوری شده از طریق مشاهده شرکت‌کنندگان، تجزیه و تحلیل متن، و پرسشنامه خود اظهاری نشان داد که استفاده از ویکی برای فعالیت‌های نگارش باعث افزایش توجه زبان‌آموزان به صحت دستوری و انسجام ساختاری متنی شد.

گروهی دیگر از پژوهشگران به بررسی تأثیر نگارش مشارکتی در ویکی بر بهبود توانایی نگارش زبان‌آموزان در مقایسه با فرآیندهای نگارش غیر ویکی پرداخته‌اند. عارف [۳۴] در همین راستا به بررسی تأثیر ابزارهای آموزشی ویکی و وبلاگ بر عملکرد نگارش فراگیران زبان انگلیسی پرداخت. در این پژوهش که با هدف بررسی جنبه‌های آموزشی محیط‌های ویکی و وبلاگ و میزان پیشرفت نگارش زبان‌آموزان در یک محیط ساختارگرا انجام شد، سه گروه از زبان‌آموزان با سطح زبانی متوسط در گروه‌های ویکی، وبلاگ و گروه کنترل با هم مورد مقایسه قرار گرفتند. برخلاف فراگیران کلاس نگارش سنتی، زبان‌آموزان کلاس‌های ویکی و وبلاگ به‌طور مداوم با هم به تعامل و تبادل اطلاعات می‌پرداختند. به‌منظور ارزشیابی میزان پیشرفت هر یک از گروه‌ها یک آزمون پیشرفت تحصیلی در پایان دوره برگزار شد. نتیجه‌گیری کلی از مقایسه کلاس نگارش سنتی، از یک‌سو، و کلاس‌های ویکی و وبلاگ، از سوی دیگر، نشان داد که روش دوم تأثیر سازنده‌تری بر روی پیشرفت نگارش زبان‌آموزان داشت.

که فراگیران به‌طور مداوم و با مشارکت یکدیگر کیفیت متن نوشته‌شده در ویکی را ارتقا می‌دهند. در ویکی، تک‌تک فراگیران نوشته‌های اعضای ویکی و هر آنچه را باید در صفحات ویکی حذف و یا نگهداری شود مورد ارزیابی و کنترل قرار می‌دهند، و این امر به ترویج آموزش فراگیر-محور کمک می‌کند [۱۱]. مزیت دیگر این است که ویکی‌ها فعالیت نگارش را بیشتر به یک فرآیند تبدیل می‌کنند تا یک نتیجه. بسیاری از ویکی‌ها دارای قابلیت «ثبت نظرات» هستند که از این طریق زبان‌آموزان می‌توانند در مورد مسائل مربوط به یک تکلیف نگارش با یکدیگر بحث و گفتگو کنند. این تبادل نظرهای مشارکتی مربوط به یک تکلیف نگارش در ویکی به زبان‌آموزان در توسعه مهارت‌های حل مسئله کمک می‌کند. علاوه بر این، در بسیاری از ویکی‌ها بخشی به نام «تاریخچه» وجود دارد که تغییرات اعمال شده روی یک تکلیف نگارش و همچنین اشخاص به وجود آورنده این تغییرات را نمایش می‌دهد. این قابلیت یک ابزار ارزشیابی بسیار مفید برای معلم نگارش است، زیرا او از این طریق می‌تواند فراگیرانی را که در تکلیف نگارش مشارکت کمتری داشته‌اند شناسایی کرده و در صورت نیاز به آن‌ها کمک نماید [۱۱]. نگارش مشارکتی در ویکی برخی مزایای آموزشی دیگری هم دارد. زبان‌آموزان قادر به شناسایی و اصلاح خطاهای دستوری و نگارشی در مقالات هم‌کلاسی‌هایشان خواهند بود. آنان را قادر می‌سازد راه‌هایی برای بهبود محتوا، مقدمه، و نتیجه‌گیری مقالات هم‌کلاسی‌هایشان پیشنهاد دهند [۱۳]. ویکی‌ها همچنین «محلی برای نگارش هدفمند فراهم می‌کنند، فرصت‌های ارتباط با سبک‌های مختلف یادگیری را افزایش می‌دهند، و ارتباطات را فراتر از محدوده دیوارهای کلاس درس گسترش می‌دهند» [۱۴].

۱-۱ پیشینه تحقیق

نگارش مشارکتی ویکی-مبنا به‌طور گسترده‌ای در کلاس‌های آموزش زبان خارجی اجرا می‌شود [۱۶]. علاوه بر استفاده گسترده از ویکی در نگارش زبان خارجی، استفاده از این فناوری برای آموزش نگارش

نسبت به فراگیرانی که تکالیف نگارش را به صورت گروهی اما بدون ویکی انجام می‌دادند در موارد زیر عملکرد بهتری داشتند: (الف) آگاهی از مخاطب یک نوشته، (ب) الگوهای سازمان‌دهی متن، (ج) محتوا و اطلاعات متن و (د) صحت دستوری و ساختار جمله. بنابراین، این دسته از مطالعات نشان داد که به احتمال زیاد ویکی نسبت به دیگر ابزارها و روش‌های نگارش غیر ویکی همچون میکروسافت ورد و یا تبادل نوشته‌ها بین همکلاسی‌ها، در افزایش عملکرد نگارش عمومی یا آکادمیک مؤثرتر است.

گروه سوم، مطالعاتی هستند که به بررسی تأثیرات راهبردهای مشارکتی گوناگون در ویکی‌ها بر بهبود توانایی نگارش فراگیران پرداخته‌اند. برخی از این مطالعات اثربخشی راهبرد «ویرایش/ارزیابی توسط همکلاسی» را مورد بررسی قرار داده‌اند. به عنوان مثال، نتایج مطالعه ژائو و لاکینگ [۲۴]، برای مقایسه تأثیر روش ویکی «ارزیابی توسط همکلاسی» بر عملکرد نگارش آکادمیک دانشجویان نشان داد که دانشجویان گروه ویکی در نگارش خود نسبت به دانشجویان گروه گواه بهبود عملکرد بیشتری را تجربه کردند و اینکه دانشجویان گروه ویکی رضایت‌مندی بیشتری در قبال روش ارزیابی توسط همکلاسی داشتند. کسلر [۱۲] نیز میزان توجه و دقت فراگیر به صورت زبان در ساختار مشارکتی ویکی را با دانشجویان معلمان زبان انگلیسی مطالعه کرد. این مطالعه به بررسی پیشرفت صحت دستوری در نوشته‌های دانشجویان معلمان آموزش زبان انگلیسی و همچنین میزان توجه آنان هنگام ارزیابی نوشته همکلاسی خود به ویرایش دستور زبان در مقایسه با ویرایش محتوا پرداخت. مصاحبه‌هایی که متعاقب انجام این پژوهش با شرکت‌کنندگان به عمل آمد، نشان از وجود بینش خاصی نسبت به درک اهمیت ویرایش توسط همکلاسی در محیط ویکی و در میان دانشجویان معلمان داشت.

برخی دیگر از پژوهشگران فعال در زمینه ارتقاء نگارش مشارکتی، حوزه پژوهشی جدیدی را تحت عنوان مقایسه راهبردهای یادگیری در ویکی آغاز کردند. در سال ۲۰۱۱، ژو و وانگ [۱۸] اولین پژوهشگران این

گیبونز [۲۲] هم به مقایسه یک کلاس ویکی-مبنا با یک کلاس غیر ویکی در بهبود کیفیت نگارش پرداخت. او از شرکت‌کنندگان کلاس غیر ویکی خواست گروه‌بندی شوند و نوشته‌های خود را با صدای بلند برای یکدیگر بخوانند. سپس نظراتشان را راجع به هر نوشته ارائه دهند. پس از آن، زبان‌آموزان نوشته‌های خود را با اعضای گروه‌های دیگر ردوبدل کردند و بدین صورت یک نوشته را به تفصیل مورد بررسی قرار دادند. در گروه ویکی، هر زبان‌آموز یک صفحه وب برای نوشته خود در اختیار داشت. سپس، فراگیران دیگر می‌توانستند به آن صفحه رفته و نوشته همکلاسی خود را بخوانند، ویرایش کنند، و یا در مورد آن اظهار نظر نمایند. گیبونز در گزارش یافته‌های پژوهشی خود اعلام کرد کیفیت نگارش فراگیرانی که با ویکی کار کرده بودند بسیار بالاتر از کیفیت نوشته‌هایی بود که با فرآیند غیر ویکی تولید شده بودند.

همچنین، الشمیمری [۲۰]، با بررسی تأثیرات ویکی بر کیفیت و صحت دستوری نگارش زبان خارجی نشان داد که فراگیران توانستند توانایی نگارش خود از این طریق بهبود بخشند. مقایسه نتایج عملکرد ارائه شده در مراحل پیش‌آزمون و پس‌آزمون نشان داد که گروه ویکی نسبت به گروه گواه از لحاظ کیفیت و صحت دستوری نگارش زبان خارجی برتری قابل توجهی داشت. پژوهش شو و چوانگ [۲۳] در این زمینه برای درک تأثیرات احتمالی استفاده از ویکی‌ها در نگارش مشارکتی، برون‌داد نگارش را با استفاده از ابزارهای ویکی و میکروسافت ورد در یک محیط آزمایشگاهی مورد ارزیابی و مقایسه قرار داد. نگارش مشارکتی با ویکی در مقایسه با استفاده از میکروسافت ورد، به طور معناداری به سطوح مشارکت بالاتر، کیفیت بالاتر نوشته‌ها، و احساس رضایت بیشتر از نتیجه و فرآیند نگارش منجر شد.

وانگ [۱۷] هم یکی دیگر از پژوهشگرانی بود که به بررسی تأثیرات نگارش مشارکتی در ویکی بر بهبود عملکرد نگارش انگلیسی برای اهداف تجاری پرداخت. نتایج نشان داد که فراگیران زبان تخصصی که در محیط یادگیری مشارکتی ویکی فعالیت می‌کردند

سنجش میزان اثر بخشی دو راهبرد مشارکتی و ...

ویکی تحت کنترل قوانین مشخصی نیست، همه از حق برابر برای افزودن مطالب خود به یک نوشته اولیه برخوردارند. ترنتین [۲۵] این الگوی نگارش را «باهم-نویسی» نامید. باهم‌نویسی در پژوهش حاضر به شکلی از نگارش مشارکتی گفته می‌شود که در آن شرکت-کنندگان در کلاس‌های آمادگی آزمون آیلتس یک تکلیف نگارش را با هم در ویکی می‌نویسند؛ در حالی که، در راهبرد «ویرایش توسط همکلاسی»، زبان‌آموزان تغییرات و اصلاحات موردنیاز را روی نوشته‌های یکدیگر اعمال می‌کنند.

بر این اساس، مطالعه حاضر یکی از اولین پژوهش‌ها در زمینه بررسی تأثیر ویرایش توسط همکلاسی و باهم-نویسی به‌عنوان دو راهبرد نگارش مشارکتی مشابه در پایگاهی یکسان، یعنی ویکی، است که می‌تواند بر غنای پیشینه پژوهشی در این حیطه بیفزاید. در واقع، آنچه باعث می‌شود مطالعه ما از مطالعات مشابه متمایز گردد این است که ما مقایسه تأثیر مدل‌های مشارکتی تک نویسنده (ویرایش توسط همکلاسی) و چند نویسنده (باهم‌نویسی) را از طریق مطالعات آزمایشگاهی و نه از روش خود اظهاری شرکت‌کنندگان انجام دادیم.

بنابراین، برای پی‌بردن به ارزش بالقوه این دو مدل نگارش در ویکی و برای کمک به شرکت‌کنندگان آزمون آیلتس آکادمیک در فائق آمدن بر مشکلات تکالیف نگارش، مطالعه حاضر پرسش زیر را مطرح نمود: در طول دوره‌های زمانی، کدام‌یک از مدل‌های نگارش ویکی راهبرد مشارکتی بهتری در افزایش کیفیت عملکرد نگارش در آزمون آیلتس آکادمیک می‌باشد: ویرایش توسط همکلاسی یا باهم‌نویسی؟

۲. روش تحقیق

۱-۲ طرح پژوهش

در مطالعه حاضر از روش شبه تجربی سری‌های زمانی برابر [۲۶] استفاده شد که طرح شماتیک آن را می‌توان به شرح زیر نمایش داد:

آزمون ۱ - مداخله اول - آزمون ۲ / آزمون ۲ - مداخله دوم - آزمون ۳ / آزمون ۳ - مداخله اول - آزمون ۴ / آزمون ۴ ...

حوزه بودند که یک محیط ویکی-مبنای نگارش مشارکتی را برای درس «انگلیسی تخصصی تجارت الکترونیک» مورداستفاده قرار دادند. آنان سه راهبرد یادگیری ویکی از جمله به اشتراک‌گذاری دانش، ویرایش توسط همکلاسی، و نظارت بر فرآیند یادگیری را به کار گرفتند. برای سنجش نگرش دانش‌آموزان نسبت به فعالیت‌های نگارش مشارکتی ویکی-مبنا از پرسشنامه استفاده کردند. بررسی نتایج نشان داد که مشارکت ویکی-مبنا و به اشتراک‌گذاری دانش به‌طور مؤثری به نگارش زبان‌آموزان کمک کرد، کار گروهی را تسهیل، و فراگیران را ترغیب نمود هنگام نوشتن توجه بیشتری به خوانندگان نوشته خود داشته باشند.

الیوسف و پیکارد [۱۹] نیز به بررسی چگونگی استفاده دانشجویان کارشناسی ارشد بازرگانی در درس زبان انگلیسی تخصصی از ویکی برای نوشتن گزارش علمی پرداختند. یافته‌های حاصل از بررسی مطالب ارسالی توسط دانشجویان و مصاحبه با آنان نشان داد که بسیاری از آنان ترجیح می‌دادند به گزارش‌های فردی یکدیگر بازخورد ارائه دهند تا اینکه یک گزارش واحد را باهم نویسی^{۱۱} کنند.

بر اساس بسیاری از یافته‌های تجربی که یادگیری مشارکتی در ویکی‌ها را به اثبات رسانده است، مزایای ویکی به‌عنوان یک منبع یادگیری و اطلاعات امری بدیهی به نظر می‌رسد [۲۰]. [توضیحات داوران حذف شده است] باین وجود، برخی از پژوهش‌های قبلی که بدان‌ها اشاره شد تنها اثربخشی بالقوه ویکی‌ها را در بهبود فرآیند نگارش از طریق مطالعه چندین مورد [۱۹] و بررسی ادراک افراد نسبت به ویکی مطرح کردند [۱۲]. علاوه بر این، برخی از این پژوهش‌های تجربی [۲۳] صرفاً به مقایسه یادگیری مشارکتی در پایگاه‌های کاملاً متفاوت ویکی و غیر ویکی پرداختند که می‌تواند یک نقطه‌ضعف در فعالیت پژوهشی محسوب شود.

همان‌طور که در پیشینه پژوهشی اشاره شد، محیط‌های یادگیری ویکی-مبنا ویرایش توسط همکلاسی [۱۲] و باهم‌نویسی [۱۹] را به‌عنوان دو راهبرد نگارش مشارکتی مطرح می‌کنند. از آنجاکه فرآیند ویرایش در

می‌شد، و مسائل مربوط به زبان، ساختار، سازمان‌دهی، و محتوا را به‌عنوان اصول نگارش آیلتس بر اساس کتاب درسی *Complete IELTS Bands 5-6.5* [۲۸] فرامی‌گرفتند. همه شرکت‌کنندگان توسط یک مدرس آموزش می‌دیدند، و اکثر آنان باهدف افزایش فرصت‌های شغلی در خارج از کشور و یا به‌منظور ادامه تحصیل در یک دانشگاه داخلی یا خارجی برای آزمون آیلتس آماده می‌شدند.

۳-۲ ابزار پژوهش

تکلیف نگارش آکادمیک ۱ و ۲ آیلتس ابزار جمع‌آوری داده‌ها در این مطالعه بود. این آزمون‌ها از بسته‌های آمادگی آیلتس انتخاب شدند. در صفحه ۳ دفترچه راهنمای مدرسان آیلتس [۲۹]، این آزمون‌ها به شرح زیر توصیف شده‌اند:

در تکلیف ۱، به داوطلبان آزمون یک‌شکل، جدول، چارت یا نمودار ارائه شده و از آنان خواسته شده اطلاعات موجود در اشکال یا نمودارها را به زبان خود توصیف یا خلاصه کنند و یا توضیح دهند. ممکن است از آنان خواسته شود به توصیف و توضیح داده‌ها، مراحل یک فرآیند، طرز کار چیزی و یا یک شیء یا رویداد بپردازند. در تکلیف ۲، از داوطلبان آزمون خواسته می‌شود مقاله‌ای را در پاسخ به یک نظرگاه، بحث و یا مشکل بنویسند. پاسخ‌های هر دو تکلیف باید با سبک رسمی نوشته شود.

۳-۳-۱ پایایی ابزارهای اندازه‌گیری

برای اثبات پایایی آزمون‌های نگارش، تست پایایی بین‌ارزیاب^{۱۳} استفاده شد؛ مقاله‌های نگارش آکادمیک شرکت‌کنندگان در آزمون توسط دو مدرس باتجربه آیلتس نمره‌گذاری شدند و نتایج نشان داد که آزمون نگارش از سطح پایایی بالایی برخوردار است (جدول ۲).

۴-۲ مراحل انجام پژوهش

در این مطالعه، ویکی دات (wikidot.com) به‌عنوان پایگاه اینترنتی نگارش مشارکتی انتخاب شد. اگرچه

در اولین دوره طرح سری‌های زمانی، پس از پیش‌آزمون (آزمون ۱)، ویرایش توسط همکلاسی در ویکی، به‌عنوان راهبرد مداخله اول و قبل از پس‌آزمون (آزمون ۲) معرفی شد. آزمون ۲ که پس‌آزمون دوره اول و پیش‌آزمون دوره دوم محسوب می‌شد، قبل از راهبرد مداخله دوم یعنی باهم‌نویسی در ویکی برگزار شد، و پس‌از آن آزمون ۳ یعنی پس‌آزمون دوره دوم اجرا شد. این فرآیند تا شش دوره زمانی ادامه داشت، و نمرات به‌دست‌آمده از پس‌آزمون‌های بعد از مداخله اول با نمرات به‌دست‌آمده پس از مداخله دوم مقایسه شد. پژوهش حاضر شامل یک متغیر مستقل اسمی یعنی نوع مداخله (ویرایش توسط همکلاسی/باهم‌نویسی) با یک گروه و یک متغیر وابسته یعنی عملکرد شرکت‌کنندگان در آزمون‌های نگارش آیلتس آکادمیک بود که پس از پایان هر مداخله برگزار شد.

۲-۲ آزمودنی‌ها

گاهی اوقات «سطح معناداری پایین نتایج ممکن است به دلیل توان^{۱۴} ناکافی باشد» [۲۷]؛ بنابراین، برای برآورد حجم نمونه مطلوب در طرح پژوهشی سری‌های زمانی برابر، تحلیل توان انجام شد [۲۷]. حجم نمونه موردنیاز برای رسیدن به سطح اطمینان ۹۵٪، فاصله اطمینان ۵٪، و هفت مرحله سنجش و آزمون با یک گروه آزمودنی توسط نرم‌افزار G*Power عدد ۲۰ بود. بنابراین، به‌منظور تحقق اهداف این مطالعه، از جامعه آماری داوطلبان شرکت در آزمون آیلتس آکادمیک، ۲۰ دانشجوی پسر کارشناسی و کارشناسی ارشد بین سنین ۲۰ تا ۳۵ سال و با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. مهم‌ترین دلیل انتخاب آزمودنی‌ها از یک جنس کنترل سایر متغیرهای مداخله‌گر همچون مدرس بود زیرا مدرسان گروه‌های دختر و پسر در آموزشگاه محل انجام این مطالعه متفاوت بودند. آنان در کلاس آمادگی مدل آکادمیک آزمون آیلتس که توسط آموزشگاه زبان پردیس همدان برگزار شده بود ثبت‌نام کرده بودند. آزمودنی‌ها دو روز در هفته و به مدت یک ساعت و نیم در هر جلسه حضور می‌یافتند. در طی جلسات، همه مهارت‌های زبانی به زبان‌آموزان تدریس

سنجش میزان اثر بخشی دو راهبرد مشارکتی و ...

قادر می‌سازد به نحو مشارکتی مقالاتی را بنویسیم که از صحت دستوری، غنای واژگانی، انسجام متنی و پیوستگی معنایی و سازمان‌دهی کافی به‌عنوان یک تکلیف نگارش آکادمیک برای آزمون آیلتس برخوردار باشند. شما می‌توانید اطلاعات خود را اضافه، ویرایش، و یا حذف نمایید. به یاد داشته باشید تغییراتی که توسط شما اعمال می‌شود ثبت خواهد شد، بنابراین سعی کنید سازنده باشید.

پژوهشگران، مشارکت، اظهار نظر، و تعاملات زبان-آموزان را تحت نظارت قرار می‌دادند. برای دسترسی به ویکی، هر شرکت‌کننده به یک نام کاربری و رمز عبور شخصی نیاز داشت به‌نحوی که پژوهشگران بتوانند نویسنده هر نظر، ویرایش، و یا اصلاحات را شناسایی کنند. شرکت‌کنندگان می‌توانستند برای ویرایش نوشته‌های هم‌کلاسی خود یا باهم‌نویسی تکلیف نگارش، خارج از کلاس درس و هر زمان که فرصت داشتند وارد سامانه ویکی شوند.

در اولین دوره زمانی از مرحله اجرای آزمایش، در ابتدا، همه شرکت‌کنندگان، آزمون اول را به‌عنوان پیش‌آزمون نگارش آیلتس آکادمیک دریافت کردند. مقالات نوشته‌شده توسط مدرّسان باتجربه آیلتس و از حیث معیارهای کلیدی نگارش آکادمیک از جمله پاسخ مناسب به تکلیف، انسجام متنی و پیوستگی معنایی، غنای واژگانی، و صحت دستوری مورد ارزیابی قرار گرفت (به توضیحات سطح‌بندی تکلیف ۱ [۳۱] و ۲ نگارش آیلتس [۳۲] مراجعه نمایید). شرکت‌کنندگان تمامی نکات مربوط به این معیارها را در کلاس آمادگی آیلتس و از طریق تکلیف کتاب درسی خود آموخته بودند. شرکت‌کنندگان برای هر معیار از ۰ تا ۹ امتیاز دریافت می‌کردند و نمره کل برای هر تکلیف نگارش میانگین نمرات به‌دست‌آمده از چهار معیار بود. نمره کل برای تکلیف نگارش ۱ و ۲ هم قابل‌محاسبه بود به‌نحوی که تکلیف ۲ از ضریب بالاتری برخوردار بود. سپس، ویرایش توسط هم‌کلاسی به‌عنوان راهبرد مداخله موردنظر در نگارش ویکی انتخاب شد. بدین نحو که هر شرکت‌کننده مقاله خود را به‌تنهایی در

گنجانیدن ویکی دات در یک واحد درسی کاری ساده است و این‌که این پایگاه مجموعه‌ای از قابلیت‌های ویرایش متن را که به‌راحتی می‌توان فراگرفت ارائه می‌دهد، ولی شرکت‌کنندگان در این پژوهش، برای یادگیری نحوه استفاده از آن به کمی آموزش نیاز داشتند، چراکه به‌گفته خودشان قبلاً از ویکی استفاده نکرده بودند. قبل از این‌که به شرکت‌کنندگان نحوه استفاده از ویکی دات را آموزش دهیم، احساس می‌شد به راهنما و یا چارچوبی مناسب برای مدرّس نگارش ویکی نیاز داریم.

جدول ۲ - پایایی بین ارزیاب برای نمرات آزمون نگارش آیلتس آکادمیک

مرحله مداخله	N	همبستگی پیرسون	سطح معناداری (دوطرفه)
پیش‌آزمون ۱	۲۰	۰/۸۷ **	۰/۰۰۰
پس‌آزمون ۱ / پیش‌آزمون ۲	۲۰	۰/۸۵ **	۰/۰۰۰
پس‌آزمون ۲ / پیش‌آزمون ۳	۲۰	۰/۸۷ **	۰/۰۰۰
پس‌آزمون ۳ / پیش‌آزمون ۴	۲۰	۰/۸۷ **	۰/۰۰۰
پس‌آزمون ۴ / پیش‌آزمون ۵	۲۰	۰/۸۷ **	۰/۰۰۰
پس‌آزمون ۵ / پیش‌آزمون ۶	۲۰	۰/۸۷ **	۰/۰۰۰
پس‌آزمون ۶	۲۰	۰/۸۳ **	۰/۰۰۰

استودارت، چان، و لیو [۳۰] در پژوهشی مروری، به بررسی مطالعات متعددی در مورد پروژه‌های نگارش مشارکتی ویکی-مبنا پرداختند که بر اساس آن چارچوبی کلی را برای تسهیل کار مدرّس در نگارش مشارکتی ویکی-مبنا ارائه دادند. این چارچوب به نویسندگان پژوهش حاضر در سازمان‌دهی تکلیف نگارش ویکی کمک کرد. به‌عنوان مثال، در ابتدا، نمونه پژوهش را به چهار گروه آموزشی تقسیم کردیم که هر گروه متشکل از ۵ فراگیر بود. سپس، به‌منظور یادگیری نحوه استفاده از ویکی یک مقاله تمرینی را برای گروه-های آموزش طراحی کردیم و یک کتابچه راهنما هم در اختیار آنان قرار دادیم. همچنین، شرکت‌کنندگان برای مشارکت در ویکی تعدادی دستورالعمل ساده هم دریافت کردند:

لطفاً به یاد داشته باشید که حتماً نظرات خود را در ویکی ما به اشتراک بگذارید. این ویکی فقط به واحد درسی کنونی تعلق دارد و ما را

قرار می‌داد. دوره‌های زمانی آزمایش شش بار به طول انجامید که تمام دوره‌های فرد به تکالیف ویرایش توسط همکلاسی و تمام دوره‌های زوج به تکالیف باهم‌نویسی اختصاص داشت. پس از پایان کلیه مراحل آزمایش، دوره‌های زمانی از حیث میزان بهبود به دست آمده در نگارش آکادمیک با هم مقایسه شدند. بدین منظور، از تحلیل واریانس یک‌طرفه (اندازه‌گیری‌های مکرر) برای مقایسه اثربخشی دو روش مداخله مختلف استفاده شد که با هدف افزایش کیفیت نگارش آکادمیک شرکت-کنندگان آزمون آیلتس طراحی شده بودند.

۳. نتایج

آمار توصیفی مربوط به نمرات هفت مرحله آزمون نگارش آیلتس آکادمیک در شش دوره آزمایش در جدول ۳ نشان داده شده است.

شکل ۱ هم‌الگوی ارتقای میانگین نمرات آزمون‌ها را در طرح پژوهشی سری‌های زمانی نمایش می‌دهد. اگرچه الگوی کلی، افزایش کیفیت نگارش آیلتس آکادمیک را نشان می‌دهد، میانگین نمرات پس‌آزمون‌های ۲، ۴، ۶ بعد از اجرای راهبرد باهم‌نویسی در ویکی شیب تندتر و پیشرفت بیشتری را در کیفیت نگارش نسبت به نمرات پس‌آزمون‌های بعد از اجرای راهبرد ویرایش توسط همکلاسی در ویکی نشان می‌دهند.

جدول ۳ - آمار توصیفی نمرات آزمون نگارش آیلتس آکادمیک

انحراف معیار	میانگین	تعداد	مرحله آزمایش
۰/۹۵	۴/۲۰	۲۰	پیش‌آزمون ۱
			ویرایش توسط همکلاسی
۰/۹۵	۴/۴۵	۲۰	پس‌آزمون ۱/پیش‌آزمون ۲
			باهم‌نویسی
۰/۹۸	۴/۷۵	۲۰	پس‌آزمون ۲/پیش‌آزمون ۳
			ویرایش توسط همکلاسی
۰/۹۴	۴/۸۵	۲۰	پس‌آزمون ۳/پیش‌آزمون ۴
			باهم‌نویسی
۰/۸۲	۵/۰۵	۲۰	پس‌آزمون ۴/پیش‌آزمون ۵
			ویرایش توسط همکلاسی
۰/۸۹	۵/۱۰	۲۰	پس‌آزمون ۵/پیش‌آزمون ۶
			باهم‌نویسی
۰/۶۴	۵/۴۰	۲۰	پس‌آزمون ۶

ویکی می‌نوشت و هم‌زمان باید مقالات همکلاسی‌های خود را ویرایش و در مورد آن‌ها اظهارنظر می‌کرد (به بخش الف ضمائم رجوع شود). پس از ارسال نظرات خود راجع به مقالات یکدیگر در صفحات ویکی، فراگیران باید نظرات یکدیگر را می‌خواندند و در مورد آن‌ها به بحث و تبادل نظر می‌پرداختند. برای انجام این مهم، آنان باید از دستورالعمل راهبرد ویرایش پیروی می‌کردند و نظرات خود را مربوط به ساختار، محتوا، و در صورت امکان، برخی اصلاحات موردنیاز مربوط به هر نوشته ارسال می‌کردند. بعد از پایان دوره مداخله اول، آزمون ۲ به‌عنوان پس‌آزمون آن مرحله به شرکت-کنندگان داده شد تا بر اساس نتایج آن به بررسی تأثیر راهبرد ویرایش توسط همکلاسی در ویکی در عملکرد نگارش آنان بپردازیم.

در دومین دوره زمانی از مرحله اجرای آزمایش، باهم-نویسی راهبرد مداخله موردنظر برای نگارش ویکی بود. آزمون ۲ که در حقیقت پس‌آزمون اولین دوره زمانی از مرحله اجرای آزمایش بود، هم‌زمان، پیش‌آزمون دومین دوره زمانی از مرحله اجرای آزمایش هم محسوب می‌شد. از شرکت‌کنندگان خواسته شد از طریق راهبرد باهم‌نویسی یک مقاله نگارش آکادمیک را در ویکی بنویسند. هر فراگیر موظف بود پیرامون موضوع مقاله مطالبی بنویسد تا به کمک فراگیران دیگری که روی همین موضوع کار می‌کردند یک متن منسجم در ویکی ایجاد کنند. در واقع، در این تکلیف نگارش از فراگیران انتظار می‌رفت برای نگارش و اصلاح محتوای آکادمیک از طریق ویکی با هم تعامل و مشارکت داشته باشند. درست مثل این بود که به یاری یکدیگر یک ساختمان می‌ساختند. پس از پایان دومین دوره زمانی از مرحله اجرای آزمایش، شرکت‌کنندگان آزمون ۳ را دریافت کردند که پس‌آزمون آزمون ۲ محسوب می‌شد و هدف آن بررسی تأثیر راهبرد باهم‌نویسی در ویکی بر عملکرد نگارش آنان بود.

در طی دوره‌های مداخله، مدرّس دوره، یک ارزیابی کلی از هر مقاله‌ای که با راهبرد ویرایش توسط همکلاسی یا راهبرد باهم‌نویسی نوشته شده بود به عمل می‌آورد و نتایج ارزیابی را در بخش نظرات در اختیار فراگیران

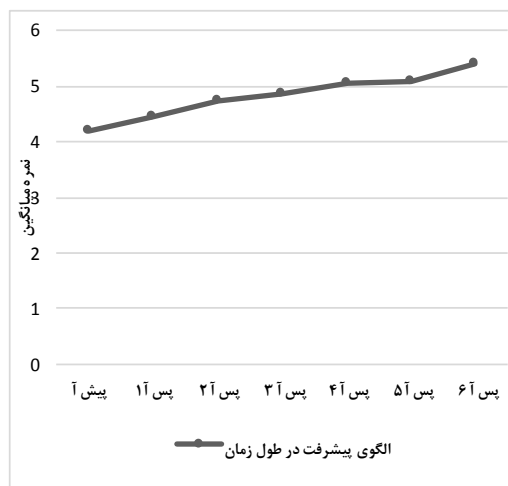
سنجش میزان اثر بخشی دو راهبرد مشارکتی و ...

به دست آمده زیاد است. این نتایج بیانگر این است که پیشرفت کلی قابل توجهی در میانگین نمرات آزمون نگارش آیلتس در طی شش مرحله مداخله وجود داشت. با این حال، لازم بود بدانیم که این تفاوت میانگین نمرات دقیقاً در چه مرحله‌ای بالاتر است. این اطلاعات در مقایسه‌های دوه‌دو آمده است (جدول ۵)، که هر جفت از نقاط زمانی مقایسه شده‌اند و این مقایسه نشان می‌دهد تفاوت بین آن‌ها معنادار است یا خیر.

جدول ۵ - مقایسه‌های دوه‌دو در تحلیل واریانس اندازه‌گیری‌های مکرر جهت مقایسه تأثیر راهبردهای ویرایش توسط همکلاسی و باهم‌نویسی بر کیفیت نگارش آیلتس

آزمون ۱	آزمون ۲	مداخله راهبرد	تفاوت میانگین آزمون‌های (۱-۲)	فاصله اطمینان %۹۵	
				خطای معیار	سطح معناداری
پیش آزمون	آزمون ۱	ویرایش	*۰/۲۵-	۰/۰۶	۰/۰۳
آزمون ۱	آزمون ۲	باهم نویسی	*۰/۳۰-	۰/۰۵	۰/۰۰
آزمون ۲	آزمون ۳	ویرایش	۰/۱۰-	۰/۰۴	۰/۸۸
آزمون ۳	آزمون ۴	باهم نویسی	*۰/۲۰-	۰/۰۵	۰/۰۴
آزمون ۴	آزمون ۵	ویرایش	۰/۰۵-	۰/۰۳	۱/۰۰
آزمون ۵	آزمون ۶	باهم نویسی	*۰/۳۰-	۰/۰۶	۰/۰۰

همان‌طور که از جدول ۵ مشخص است، زمانی که پس‌آزمون‌ها بعد از راهبرد مداخله باهم‌نویسی در ویکی برگزار شدند تغییرات معنادارتر هستند، درحالی‌که تغییرات حاصل از راهبرد مداخله ویرایش توسط همکلاسی فقط در مرحله اول معنادار بود. این بدان معناست که، در طی دوره‌های زمانی، باهم‌نویسی راهبرد مداخله بهتر و مؤثرتری در ویکی برای افزایش کیفیت نگارش آکادمیک زبان‌آموزان بوده است، و این‌که این گروه از فراگیران زمانی که مقالات خود را باهم‌نویسی می‌کردند نسبت به زمانی که مقالات یکدیگر را ویرایش می‌کردند موفقیت‌های بیشتری در نگارش آکادمیک به دست می‌آوردند.

شکل ۱ - الگوی تغییرات در نمرات میانگین نگارش آیلتس آکادمیک برای راهبردهای ویرایش توسط همکلاسی و باهم‌نویسی

تحلیل واریانس یک‌طرفه اندازه‌گیری‌های مکرر برای مقایسه نمرات آزمون نگارش آیلتس آکادمیک در مرحله ۱ (قبل از مداخله) و مراحل ۲ تا ۶ (بعد از مداخله) انجام شد. میانگین و انحراف استاندارد در جدول ۳ ارائه شده است. زمان از میزان تأثیر معناداری برخوردار بود، لامبدای ویلکس برابر با ۰/۰۵۵، ۰/۴۶/۴۰ = $F(6, 14)$ و $p < 0.05$ (جدول ۴).

جدول ۴ - آزمون‌های چند متغیری در تحلیل واریانس اندازه‌گیری‌های مکرر جهت نمایش تأثیر راهبردهای ویرایش توسط همکلاسی و باهم‌نویسی بر کیفیت نگارش آیلتس

نوع	ارزش	F	درجه آزادی	آنامه	خطای درجه	معناداری	مجدور اتای ناقص
آزمون	اثر پیلائی	۰/۹۴۵	۶	۱۴	۰/۰۰۰	۰/۹۴	
	لامبدای ویلکس	۰/۰۵۵	۶	۱۴	۰/۰۰۰	۰/۹۴	
	اثر هتلینگ	۱۷/۳۴	۶	۱۴	۰/۰۰۰	۰/۹۴	
	بزرگ‌ترین ریشه روی	۱۷/۳۴	۶	۱۴	۰/۰۰۰	۰/۹۴	

اندازه تأثیر تقریباً بالا بود (مجدور اتای ناقص = ۰/۹۴). با استفاده از دستورالعمل رایجی که توسط کوهن [۳۳] ارائه شده است ۰/۰۱ = کم، ۰/۰۶ = متوسط، ۰/۱۴ = زیاد می‌باشد، لذا این نتیجه نشان می‌دهد اندازه تأثیر

۴. بحث

ارزیاب‌ها از راهبردهای نگارش مشارکتی مورد استفاده در این مقالات اطلاعی نداشتند، اما نظرانی که آنان در مورد این مقالات ارائه داده بودند نشان داد مقاله‌ای که با راهبرد باهم‌نویسی نوشته شده بود از کیفیت بالاتری برخوردار بود. ارزیاب اول در نظرات خود نوشته بود:

مقاله‌ای که با کد WB3-U2 نوشته شده بود

مقاله ویرایش توسط همکلاسی در بخش ب

ضمائم] تا حدی ناقص به انجام تکلیف نگارش

پرداخته است، و ساختار آن در برخی قسمت‌ها

نامناسب است. این مقاله اطلاعات را تا حدی

همراه با سازمان‌دهی ارائه داده است، اما یک

تسلسل کلی در مطالب متن دیده نمی‌شود. این

مقاله طیف محدودی از واژگان را به کار بسته

است، اما این میزان برای این تکلیف کافی

نیست. همچنین، دامنه ساختارهای دستوری

محدود است و جملات پیچیده کمتری

به‌کاربرده شده است. درحالی‌که، مقاله دوم با

کد SB2-U8 [مقاله باهم‌نویسی در بخش ج

ضمائم] تقریباً تمام قسمت‌های تکلیف مربوط

را پوشش داده است؛ چیدمان اطلاعات و نظرات

کاملاً منسجم است و از ابزارهای انسجام متنی

به‌طور مؤثری استفاده شده است. از طیف

مناسبی از واژگان برای تکمیل تکلیف نگارش

استفاده شده است و سعی بر آن شده تا از

واژگانی استفاده شود که کمتر رایج هستند. این

مقاله ترکیبی از اشکال جمله ساده و پیچیده

است، و خطاهای موجود در دستور زبان و

نشانه‌گذاری، در صورت وجود، به‌ندرت باعث

ایجاد اختلال در ایجاد ارتباط با خواننده

می‌شود.

احتمالاً یافته‌های این مطالعه را بتوان بدین‌صورت تبیین نمود که تقریباً تمامی شرکت‌کنندگان در این پژوهش، هنگام ویرایش مقالاتشان توسط همکلاسی‌ها تصورشان بر این بوده است که همکلاسی‌شان فاقد دانش و مهارت لازم برای ارزیابی مقالات بوده است؛ درحالی‌که، هنگام باهم‌نویسی یک مقاله، آنان از به اشتراک گذاشتن دانسته‌های خود، و دریافت و ارزیابی

نظریه ساختن‌گرایی اجتماعی ویگوتسکی ما را بر آن داشت تا به بررسی این مسأله بپردازیم که کدامیک از راهبردهای یادگیری مشارکتی در ویکی (ویرایش توسط همکلاسی یا باهم‌نویسی) می‌تواند به متقاضیان شرکت در آزمون آیلتس برای یادگیری بهتر قواعد نگارش آکادمیک کمک کند. یافته‌های این پژوهش با نظریه ساختن‌گرایی اجتماعی از این نظر انطباق دارد که دانش در وهله اول در محیط اجتماعی و سپس در ذهن فرد ساخته می‌شود. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که گروه ویکی در مراحل که مقالات خود را باهم‌نویسی می‌کردند نسبت به زمانی که نوشته همکلاسی خود را ویرایش می‌کردند بهبود بیشتری در عملکرد نگارش آیلتس آکادمیک خود داشتند. بنابراین، باهم‌نویسی می‌تواند نقش مؤثری در بهبود عملکرد نگارش آکادمیک بازی کند و بر این اساس استحقاق قرار گرفتن در کنار دیگر راهبردهای نگارش مشارکتی را داراست.

برای حصول اطمینان از تفاوت بین راهبردهای باهم‌نویسی و ویرایش توسط همکلاسی در تأثیر بر بهبود عملکرد نگارش، دو نمونه از مقالات (تکلیف نگارش ۲) نوشته‌شده توسط اعضای ویکی در بخش ب و ج ضامین آمده است. نمونه اول با استفاده از مدل ویرایش توسط همکلاسی و نمونه دوم با استفاده از مدل باهم‌نویسی نوشته شده است. جدول ۶ گزارش نمرات هر دو مقاله است که توسط دو مدرس باتجربه آیلتس در چهار معیار اصلی نگارش آکادمیک ارزیابی شده‌اند.

جدول ۶ - گزارش نمرات مقاله‌های نوشته‌شده در ویکی

معیار	ویرایش توسط همکلاسی		باهم‌نویسی	
	مصحح اول	مصحح دوم	مصحح اول	مصحح دوم
پاسخ مناسب به تکلیف	۶	۶	۷	۷
انسجام متنی و پیوستگی معنایی	۵	۶	۶	۶
غنای واژگانی	۵	۵	۶	۷
صحت دستوری	۶	۶	۷	۷

سنجش میزان اثر بخشی دو راهبرد مشارکتی و ...

پژوهش‌های آینده دو گروه از شرکت‌کنندگان را از جامعه هدف به صورت تصادفی انتخاب کنند، و علاوه بر این به منظور تحلیل کیفی ادراکشان از راهبردهای نگارش مشارکتی با آنان مصاحبه کنند تا شاید از فهم عینی و عمیق این مسأله اطمینان حاصل شود که چگونه باهم‌نویسی و ویرایش توسط هم‌کلاسی در ویکی بر عملکرد نگارش آنان تأثیر می‌گذارد. این روش می‌تواند تأثیر گروه را کاهش داده و فهم عمیق‌تری را از فرآیندهای نگارش زبان‌آموزان هنگام نوشتن یک مقاله استدلالی در مراحل مختلف نگارش فراهم کند.

به منظور اجرای ارزشیابی و آموزش مشارکتی نگارش آکادمیک، به مدرسان آیلتس توصیه می‌شود راهبردهای مشارکتی اتخاذ شده در این مطالعه را در پیش گیرند. قبل از شروع باهم‌نویسی یک تکلیف نگارش در ویکی، زبان‌آموزان باید آموزش کافی را دریافت کنند. شاید لازم باشد مدرسان حدود پنج فراگیر را در یک گروه باهم‌نویسی قرار دهند؛ زیرا گروه‌بندی بالای پنج نفر نمی‌تواند به نگارش یک مقاله آکادمیک با حداکثر ۲۵۰ کلمه کمک شایانی نماید. بهتر است همه زبان‌آموزان از یک نام کاربری غیرواقعی در ویکی استفاده کنند تا از ناشناس ماندن اظهارنظرهایشان طی باهم‌نویسی یک تکلیف اطمینان داشته باشند. علاوه بر این، برخی دیگر از کاربردهای آموزشی عملی مربوط به استفاده از یادگیری ویکی-مبنا در یک محیط نگارش آکادمیک نیز از یافته‌های این پژوهش برای مدرسان و طراحان آزمون آیلتس می‌باشد. باید در نظر داشت که سازمان‌های بین‌المللی سنجش آموزشی مانند آیلتس که آزمون‌های استاندارد سطح بسندگی را برگزار می‌کنند و به مشتریان خود هم برای آمادگی در این آزمون‌ها کمک می‌کنند، می‌توانند برنامه‌های باهم‌نویسی ویکی را اجرا کنند و شرایطی را فراهم آورند که بسیاری از داوطلبان این آزمون‌ها از سراسر جهان بتوانند با هم و در کنار هم بیاموزند.

ما اعتقاد داریم مطالعاتی که قرار است در آینده در زمینه‌های مرتبط با پژوهش حاضر انجام شوند بهتر است باهم‌نویسی در ویکی را از طریق مقایسه یک گروه

اظهارنظرهای هم‌کلاسی‌هایشان دریغ نمی‌کردند. در واقع، آنان از رقابت در محیط یادگیری مشارکتی لذت می‌بردند. شاید این امر مبین عملکرد خیلی بهتر آنان بعد از راهبرد مداخله باهم‌نویسی باشد.

یافته‌های مطالعه حاضر با نتایج برخی از مطالعات قبلی تفاوت‌هایی دارد. اگرچه مطالعه ژئی و وانگ [۱۸]، ژیانو و لاکینگ [۲۴]، و عارف [۳۴] نشان داد که استفاده از راهبرد ویکی ویرایش توسط هم‌کلاسی نتایج مطلوبی را به دنبال دارد، یا این که در مطالعه الیوسف و پیکارد [۱۹] راهبرد باهم‌نویسی از موفقیت چندانی برخوردار نبود، نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که باهم‌نویسی در ویکی خیلی بهتر از سایر راهبردها نگارش مشارکتی و تعامل بین فراگیران را تسهیل می‌کند، و مهارت‌های نگارش آنان را بهبود می‌بخشد. شاید مهم‌ترین دلیل تفاوت در نتایج مطالعات قبلی و این مطالعه در این باشد که مطالعه حاضر به ارزیابی تطبیقی و آزمایشی تأثیر ویرایش توسط هم‌کلاسی و باهم‌نویسی به عنوان دو راهبرد مشابه نگارش مشارکتی در ویکی پرداخته است حال آن که مطالعات پیشین این دو راهبرد را در محیط ویکی با یکدیگر مقایسه نکرده بودند. نتایج به دست آمده در این پژوهش، از یک سو کمک شایانی به تکمیل و غنا بخشیدن به ادبیات پژوهش در این حوزه می‌نماید و از سوی دیگر ضرورت انجام پژوهش‌های بیشتر در این زمینه را فراهم کرده است.

مطالعه حاضر، یافته‌هایی چند از تأثیر باهم‌نویسی بر بهبود عملکرد شرکت‌کنندگان آزمون آیلتس در تکلیف نگارش آکادمیک ارائه داده است؛ باین حال، بعضی عوامل سبب شد این مطالعه مختص به شرایطی خاص و تعمیم یافته‌های آن تا حدودی محدود شود. شاید یکی از محدودیت‌های عمده طرح پژوهشی سری‌های زمانی برابر باشد. در واقع، توالی و ترتیبی که طبق آن یادگیرندگان یک تکلیف را انجام می‌دادند ممکن است نتایج این مطالعه را تحت تأثیر قرار داده باشد. به جای این که همه زبان‌آموزان در دوره‌های زمانی فرد از راهبرد ویرایش و در دوره‌های زمانی زوج از راهبرد باهم‌نویسی استفاده کنند، پیشنهاد می‌شود که

نمونه بیشتر به بررسی این مسأله بپردازند که آیا تأثیرات باهم‌نویسی برای گروه‌های هم‌سطح معنادارتر است یا برای گروه‌های چند سطحی؟ همچنین ضرورت دارد پژوهش‌های آینده این موضوع را بررسی نمایند که کدامیک از معیارهای نگارش تکلیف‌های ۱ و ۲ آیلتس آکادمیک نسبت به باهم‌نویسی در ویکی حساس‌ترند؟

پی‌نوشت

- ¹ Product Approach
- ² Process Approach
- ³ Input
- ⁴ Negotiating Meaning
- ⁵ Co-Construction of Knowledge
- ⁶ Social Constructivism
- ⁷ Inter-Psychological
- ⁸ Intra-Psychological
- ⁹ Wiki
- ¹⁰ Mediated
- ¹¹ Co-Authoring
- ¹² Power
- ¹³ Inter-Rater Reliability

مراجع

- [1] Dudley-Evans, T., & St John, M. *Developments in English for specific purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press, p. 116, (2005).
- [2] Hamp-Lyons, L., English for academic purposes. In R. Carter & D. Nunan (Ed.), *The Cambridge guide to teaching English to speakers of other languages*. Cambridge: Cambridge University Press, (2002).
- [3] Nurweni, A., & Read, J. The English vocabulary knowledge of Indonesian University students, *English for Specific Purposes*, Vol. 18, No. 2, pp. 161-175, (1999).
- [4] Lowry, P. B., Curtis, A., & Lowry, M. R. Building a taxonomy and nomenclature of collaborative writing to improve interdisciplinary research and practice, *Journal of Business Communication*, Vol. 41, No. 1, pp. 66-99, (2004).
- [5] Beatty, K. *Teaching and researching computer assisted language learning (2nd International Ed.)*. In C. N. Candelin and D. R. Hall [Series Eds.]. London: Pearson Education, p. 109, (2010).
- [6] Vygotsky, L.S. *Thought and language*. Cambridge, MA: MIT Press, (1962).

همگن و یک گروه ناهمگن انجام دهند تا مشخص شود که تأثیرات باهم‌نویسی برای گروه‌های همگن و هم‌سطح معنادارتر است یا برای گروه‌های ناهمگن از چند سطح. ما همچنین نیازمند پژوهش‌های بیشتری برای بررسی این موضوع هستیم که کدامیک از معیارهای نگارش یک مقاله آیلتس آکادمیک نسبت به باهم‌نویسی تکلیف‌های ۱ و ۲ در ویکی حساس‌ترند، به‌عنوان مثال، پاسخ مناسب به تکلیف، انسجام متنی و پیوستگی معنایی، غنای واژگانی، یا صحت دستوری.

۵. نتیجه‌گیری

هدف این مطالعه بررسی تأثیر دو راهبرد یادگیری مشارکتی در ویکی، یعنی ویرایش توسط همکلاسی و باهم‌نویسی، بر بهبود کیفیت نگارش آکادمیک متقاضیان شرکت در آزمون آیلتس بود. نتایج مطالعه حاضر نشان داد که گروه ویکی در مراحل که مقالات خود را باهم‌نویسی می‌کردند نسبت به زمانی که نوشته همکلاسی خود را ویرایش می‌نمودند بهبود بیشتری را در عملکرد نگارش آیلتس آکادمیک خود شاهد بودند. با توجه به این که باهم‌نویسی راهبرد بهتری شناخته شد، استحقاق قرار گرفتن در کنار دیگر راهبردهای نگارش مشارکتی را دار است. از آنجا که آزمون‌های استاندارد بین‌المللی سطح بسندگی زبان خارجی رقابتی نیستند، سازمان‌های بین‌المللی سنجش آموزشی می‌توانند برای کمک به آمادگی داوطلبان شرکت در این آزمون‌ها برنامه‌های باهم‌نویسی ویکی را اجرا کنند و شرایطی را فراهم آورند که بسیاری از داوطلبان از سراسر جهان بتوانند با هم و در کنار هم بیاموزند.

اما این که نتایج این پژوهش تا چه حد برای کلیه داوطلبان شرکت در آزمون آیلتس قابل تعمیم می‌باشد موضوعی است که باید به تفصیل به آن پرداخت. آیا انجام مطالعات مشابه با روش‌های دیگر، تعداد آزمودنی‌های بیشتر، و انتخاب آزمودنی‌ها از هر دو جنس پسر و دختر نتایج یکسانی در بر خواهد داشت؟ بر این اساس، مطالعاتی که قرار است در آینده در زمینه‌های مرتبط با پژوهش حاضر انجام شوند بهتر است با بهره‌گیری از روش‌های آزمایشی و با حجم

- metadiscourse in a business students' wiki group project, *Australasian Journal of Educational Technology*, Vol. 27, No. 3, pp. 463-480, (2011). Retrieved from <http://ascilite.org.au/ajet/ajet27/alyousef.html>
- [20] Alshumaimeri, Y., The effects of wikis on foreign language students writing performance, *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, Vol. 28, pp. 755-763, (2011).
- [21] Kuteeva, M., Wikis and academic writing: Changing the writer-reader relationship, *English for Specific Purposes*, Vol. 30, No. 1, pp. 44-57, (2011).
- [22] Gibbons, S. Collaborating like never before: Reading and writing through a Wiki, *English Journal*, Vol. 99, No. 5, pp. 35-39, (2010). Retrieved from <http://www.jstor.org/stable/27807189>.
- [23] Shu, W., & Chuang, Y.-H. Wikis as an effective group writing tool: a study in Taiwan, *Online Information Review*, Vol. 36, No. 1, pp. 89-103, (2012).
- [24] Xiao, Y., & Lucking, R. *The impact of two types of peer assessment on students' performance and satisfaction within a Wiki environment*. Internet and Higher Education, Vol. 11, pp. 186-193, (2008).
- [25] Trentin, G. Using a wiki to evaluate individual contribution to a collaborative learning project, *Journal of Computer Assisted Learning*, Vol. 25, No. 1, pp. 43-55, (2009).
- [26] Farhady, H., *Research methods in applied linguistics*, Tehran: Payam-e Noor University, (2001).
- [27] Pallant, J. *SPSS survival manual* (3rd ed.). London: Open University Press, p. 205, (2007).
- [28] Brook-Hart, G., & Jakeman, V. *Complete IELTS bands 5-6.5*. Cambridge: Cambridge University Press, (2012).
- [29] *IELTS Guide for Teachers*, (2014). Retrieved on December 29 from www.ielts.org
- [30] Stoddart, A., Chan, J. Y.-Y., & Liu, G.-Z. *Enhancing successful outcomes of wiki-based collaborative writing: A state-of-the-art review of facilitation frameworks*. *Interactive Learning Environments*, pp. 1-16, (2013).
- [31] *IELTS Writing Task 1 Band Descriptors (public version)*. Retrieved on December 29 from http://www.ielts.org/pdf/UOBDS_WritingT1.pdf
- [7] Oxford, R., Cooperative learning, collaborative learning, and interaction: Three communicative strands in the language classroom, *The Modern Language Journal*, Vol. 81, No. 4, pp. 443-456, (1997).
- [8] Ortega, L., Meaningful L2 practice in foreign language classrooms: A cognitive-interactionist SLA perspective. In R. DeKeyser (Ed.), *Practice in a second language: Perspectives from applied linguistics and cognitive psychology*. New York: Cambridge University Press, pp. 180-207, (2007).
- [9] Vygotsky, L. S., *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge: Harvard University Press, p. 57, (1978).
- [10] Shank, R. C., & Cleary, C. *Engines for education*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum, (1995).
- [11] Erben, T., Ban, R., & Castañeda, M. *Teaching English language learners through technology*. New York, NY: Routledge, pp. 131-140, (2009).
- [12] Kessler, G., Student-initiated attention to form in wiki-based collaborative writing, *Language Learning & Technology*, Vol. 13, No. 1, pp. 79-95, (2009). Retrieved from <http://llt.msu.edu/vol13num1/kessler.pdf>
- [13] Schmidt, H. C. *Wiki-workshopping: using Wikispaces for peer writing workshops*. The Plugged-In Professor, pp. 91-103, (2013).
- [14] Chizek, L. M., Constructivist learning through wikis in the writing classroom, *Language Arts Journal of Michigan*, Vol. 23, No. 2, pp. 35-41, (2008).
- [15] Coniam, D., & Mak, B. Using wikis to enhance and develop writing skills among secondary school students in Hong Kong, *System*, Vol. 36, No. 3, pp. 437-455, (2008).
- [16] Lamy, M. N., & Hampel, R. *Online communication in language learning and teaching*. New York: Palgrave Macmillan, (2007).
- [17] Wang, Y. C., *Promoting collaborative writing through wikis: A new approach for advancing innovative and active learning in an ESP context*. Computer Assisted Language Learning, pp. 1-14, (2014).
- [18] Xie, G. T. D., & Wang, X., *Wiki-based collaborative learning for colleges' specialty English writing education*. Proceedings of the 6th International Conference on Computer Science & Education (ICCSE), pp. 686-690, (2011).
- [19] Alyousef, H., & Picard, M., Cooperative or collaborative literacy practices: Mapping

when they try to sell us something. In fact, many of the purchasing decisions we make are partly or largely influenced by colour.

How true is this statement? How much colour influence us when we buy something?

Discuss both these views and give your own opinion.

Nowadays by increasing the quality of lives and mixing art and technology together most of manufacturers and companies try to produce their stuffs in visionary shape and outstanding colors to catching their customers' eyes and encourage them to buy their product.

Most of customers attracted to a product, first by its color and then pay attention to other good aspects of it, so Many producers try to create unique colors by mixing them in different spectrums. This subject spread in almost every connection that we could even choose the color of our pets in different options!

But there is some exceptions in this statement, manufacturers mostly focus on the shape and color of decorating stuffs but some tools need good quality rather than good appearance , for example a good vacuum cleaner in the one which has a powerful suction rather than an incredible shape.

All an all personally I reckon that we must pay attention on the both appearance and quality in order to be satisfied by looking at brilliant color and working with highest quality.

ج - یک نمونه تکلیف ۲ نگارش آیلتس آکادمیک باهم‌نویسی شده
Write about the following topic:

Some people say that the clothes people wear are the most important indication of what they are like. Others, however, say chat people should not be judged by the clothes they wear.

Discuss both these views and give your own opinion.

Give reasons for your answer and include any relevant examples from your knowledge or experience.

Nowadays, the number of organizations putting pressure on their staff to wear smart clothes at work are dramatically increased. There are found some principals believing it is essential for their organizations to have employees with attractive and smart appearance while others, value the quality of work much more. In this essay, we are going to scrutinize different aspects of the issue in details.

[32] IELTS Writing Task 2: Band Descriptors (public version). Retrieved on December 29 from

http://www.ielts.org/pdf/UOBDs_WritingT2.pdf

[33] Cohen, J. *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, (1988).

[34] Aref, S. *The Impact of collaborative writing through wikis and blogs on EFL learners' writing achievement* (Unpublished master's thesis). Shahid Rajae Teacher Training University, Tehran. (2013).

پیوست

الف - یک نمونه از تکلیف نگارش آکادمیک و تاریخچه آن در Wikidot

The screenshot shows a Wikidot page for 'SB2-U8 Writing Task 2'. The main text discusses the pressure on organizations to have staff wear smart clothes and the value placed on appearance in different jobs. It also mentions that some people believe appearance is essential for quality service, while others value the quality of work more. The page includes a 'Watches' section listing several users who are watching the page.

ب - تکلیف ۲ نگارش آیلتس آکادمیک یکی از زبان‌آموزان که توسط همکلاسی او ویرایش شده است

The screenshot shows a student's draft of an IELTS writing task. The text contains several redaction codes like '(*are*)', '(*clothes*)', and '(*wore clothes*)'. The draft discusses the pressure on organizations to have staff wear smart clothes and the value placed on appearance in different jobs. It also mentions that some people believe appearance is essential for quality service, while others value the quality of work more.

Write about the following topic.

Colour is powerful tool that is used to great effect by manufacturers and retail companies

سنجش میزان اثر بخشی دو راهبرد مشارکتی و ...

need the fashionable clothes, and no one cares about the appearance either.

Personally, I think having a good appearance increasing your self-confident and individuals with high self-confidence can present high quality services to their customers, patients, etc. However, it is not reasonable to evaluate others just based on their clothes without regarding their functions. Employees can change clothes in different occasions, they do not have to wear the same clothes in their whole working time.

I also think both of them, quality and appearance, are important and they should be combined with each other; however, each group has acceptable reasons for their opinion and they think that with their opinion they could be more successful, and we can do nothing except respecting each group's beliefs.

First of all, it is generally supposed in some occupations like business or banking, smart clothing could be considered as an effective advertisement leading to attract more and more customers. In fact, they tend to show their organization more prestigious by using smart and polite staff with good clothing as well as fantastic decoration. Furthermore, someone appreciating their clothes perfectly is generally thought to be more sensitive and responsible about clients' capital and order. Indeed, the worn clothes, could approximately prove their own personality in most cases.

The Second group is some kind of organizations which their shining future depends on their work quality and appearance doesn't have a key role in their job, these groups mostly are teachers, doctors, etc. These jobs do not

